

لای در باز است. پلاک ۵۵ می‌گوید اینجا «جامعه معلولین ایران» است اما زمین خالی‌ای که یک کانکس گوشه‌اش قرار گرفته، تنها چیزی است که بعد از بازکردن در می‌شود دید. به اضافه اتاقکی با یک تلویزیون و ابزار و وسایل زندگی یک نگهبان در سمت چپ در ورودی. نگهبان می‌گوید جامعه معلولین همین جاست و به کانکس اشاره می‌کند. یک کانکس چند اتاقه مستقرشده وسط زمین خالی، همه چیزی است که «جامعه معلولین ایران» در خیابان مطهری در پایتخت کشور دارد. این زمین خاکی و سستگلاخی، ناگزیر محل عبورومرور معلولانی شده که از نبود کفپوش مناسب در پیاده‌روهای شهر گله دارند و انگار مشکل تا دم در اتاق رییس تشکل حامی‌شان هم همراهشان آمده.

«جامعه معلولین ایران» از قدیمی‌ترین تشکل‌های مردمی حامی معلولان است که در شش‌سال گذشته بسیاری از امکانات و منابعش را از دست داده و بخش بزرگی از فعالیت‌هایش، در نبود جا تعطیل شده است. یکی از اتاق‌های کانکس، دفتر کار تنها کارمند باقیمانده این «ان‌جی‌او» و یک اتاق دیگر، محلی است که مدیرعامل تشکل، جلساتش را در آن برگزار می‌کند. آخرین اتاق هم، متعلق به پرونده‌های اعضای تشکل و محل نگهداری اسناد و مدارک آنهاست. هاشم حسینی‌شهیدی، مدیرعامل «جامعه معلولین ایران» می‌گوید که

از شش‌سال گذشته انجمن در همین کانکس کوچک مستقر بوده و ساختمان و زمینی که پیش از این در اختیارش بوده، حالا از آنها گرفته شده و صاحبان تازه‌ای دارد.

شهیدی درباره وضعیت جامعه معلولین به «شرق» می‌گوید: «در زمان تأسیس جامعه معلولین ایران قبل از انقلاب و در سال ۱۳۵۷، اعضای اولیه به خاطر نداشتن جا، در خانه همدیگر جمع می‌شدند. آن زمان «ان‌جی‌او»ی رسمی و قانونی نداشتیم و بیشتر، انجمن‌های نابینایان بودند که به‌صورت غیررسمی دور هم جمع می‌شدند. البته خیریه‌ها بودند اما هیچ کدام رسمیت نداشتند. انقلاب که شد، اعضا خدمت اجتماعی(ره) رفتند و مشکل‌شان را مطرح کردند. امام(ره) به آیت‌الله مهدوی‌کنی دستور داد به آنها کمک کنند و جایی در نظر بگیرند. ایشان، مهندس فروتن را که از مسوولان کمیته انقلاب اسلامی بود، مامور کرد و او محلی را روبه‌روی خیابان مجاهدین و مجلس که به کاخ جوانان مشهور بود در نظر گرفت.» او می‌گوید: «این مجموعه شامل پنج‌هزارمتر باغ بود که ساختمانی ۲۰۰ متری با یک سالن و چهار اتاق در آن ساخته شده بود. این محل به اضافه ۵۰۰هزار تومان پول به جامعه معلولین ایران داده شد. مدارک این دستور وجود دارد اما با استناد به اینکه دست‌خطی از امام بوده، هیچ‌کس فکر نمی‌کرد که آنها سند و مدرک و تشکیل‌بخاود. جامعه‌معلولین آنجا شروع به کار کرده بود که بعد از چند سال اوضاع تغییر کرد. کم‌کم نهادهای مختلفی بخش‌هایی از زمین‌ها را گرفتند و شروع به ساختمان‌سازی کردند»

به گفته مدیر جامعه معلولین ایران، سازمان زمین شهری زمین واقع در خیابان مطهری را در سال ۱۳۶۴ به جامعه معلولین داد شهری می‌گوید. «بخشی از ساختمان ساخته شد که اسکلتش موجود است، اما با کمبود پول مواجه شدیم و ناتمام مانده است» در سال‌های ۱۳۷۲

گفت‌وگو با رییس تشکل حامی معلولان که یک ساختمان هم ندارد

«جامعه معلولین ایران» در کانکس

مینا عینی‌فر

به بعد، نیروی انتظامی، سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی و روزنامه جمهوری اسلامی در زمین پنج‌هزارمتری که پیش از آن متعلق به جامعه معلولان بود، شروع به ساختمان‌سازی کردند. «پیش از آن هم به ما گفته بودند آنجا را تخلیه کنیم، اما از آن زمان به بعد مشکلات ما بیشتر شد. در سال ۸۵ به نهادهای مختلفی مراجعه کردیم و از مجلس و دفتر ریاست‌جمهوری تا بیت رهبری حق را به ما دادند، اما زمانی که مسوولان روزنامه جمهوری اسلامی خدمت‌مقام معظم رهبری رفتند تا درخواست کنند سند زمین برای آنها زده شود، هیچ اشاره‌ای به حضور جامعه معلولین در ۲۰ سال گذشته نکردند. در حالی که اگر اشاره شده بود مطمئنا فکری برای ما می‌شد. بدون گزارش این مطلب، سند پنج‌هزارمتر برای آنها صادر شد. بالاخره با جنگ و جدل‌ها و کارهای حقوقی در سال ۸۶ ما را از آنجا بیرون کردند. وقتی به اینجا آمدیم بدون منابع مالی، توان ساخت ساختمان را نداشتیم. یک دوره آقای خاتمی و یک دوره آقای قالیباف دستور ساخت و تحویل ساختمان را دادند ولی اتفاقی نیفتاد تا اینکه این کانکس را اینجا گذاشتیم.»

شهیدی درباره منابع چگونگی تأمین هزینه‌های جامعه معلولین ایران می‌گوید: «هر تشکیلاتی برای خودش اعتقادی دارد. ما از روز اول تأسیس، دنبال شخصیت و حقوق حقه معلولان بودیم و بحث خیریه برپایان مطرح نبوده و از مردم کمک نخواستیم. اما حالا به‌دنبال خیری هستیم که کمک کند ساختمان را تمام کنیم. بخشی از هزینه‌ها از عضویت معلولین تأمین می‌شود. خدماتی مثل اِم‌ویلچر داریم و بخشی از هزینه را هم بارانهایی که از بهزیستی می‌گیریم، باید تأمین کند. اما متأسفانه سه‌سال است که هیچ پولی نگرفته‌ایم. روسای مختلفی که سر کار می‌آیند سیاست‌های مختلفی دارند و در این سه سال هیچ کمکی به ما نشده است.» او معتقد است بی‌توجهی به این تشکل مردم‌نهاد باعث شده معلولان دیگر انگیزه‌ای برای عضویت و ارتباط با جامعه معلولین نداشته باشند: «کارمندان ما از پنج‌نفر به دوفتر رسیده و هزینه‌هایمان به مراتب

بیشتر از درآمدمان است. حق عضویت معلولان نمی‌تواند قبض برق ۳۰۰هزار تومانی ما را تأمین کند. اینجا بدون مصرف آب ۲۰۰هزار تومان قبض داریم چون نوشته شده ساختمان در دست احداث و فاکتورهای قبض صادر می‌شود. خوشبختانه قبض گاز نداریم و در قرن ۲۱ از کپسول گاز استفاده می‌کنیم.»

به گفته شهیدی، جامعه معلولین ایران حدود هزار تا ۱۸۰۰ عضو دارد که عضویت خود را سالانه تمدید می‌کنند. بعضی معلولان هم با کم‌شدن خدمات و نبود امکانات، دیگر عضویت خود را تمدید نکرده‌اند و از این تشکل ناامید شده‌اند. شهیدی در این‌باره می‌گوید: «مدت زیادی است که امکانات فعالیت نداشتیم. در محل قبلی سالتی داشتیم که در آن واحد در آن کلاس موسیقی، نقاشی، کارهای دستی و هنری برگزار می‌شد. گروه موسیقی و کلاس زبان و کامپیوتر هم جداگانه تشکیل می‌دادیم و نمایشگاه‌هایی داشتیم که تولیدات و دست‌ساخته‌های معلولان را عرضه می‌کرد. ماهی یکبار تجمع عموم داشتیم که هر بار به مناسبتی برگزار می‌شد. ماهی یک جلسه عمومی هیات‌مدیره و اعضا داشتیم. تعاونی مسکن و مصرف داشتیم که ساختمان تعاونی مصرف را هم از ما گرفتند. اما از سال ۸۶ به بعد امکان ادامه فعالیت‌ها نبوده. بعضی از کلاس‌ها تا مدتی در خانه مربی‌ها تشکیل می‌شد اما بعد از آن، دیگر ادامه کار امکان‌پذیر نبود.» او می‌گوید معلولان دیگر نفع اجتماعی و فرهنگی خاصی از این تشکل نمی‌برند و تنها بیگیری کارهای حقوقی و برخی نامه‌نگاری‌های لازم برای آنها در آنجا انجام می‌شود، در حالی که سازمان بهزیستی می‌تواند با همکاری تشکل‌های خدمات‌مطلوب‌تری به معلولان آرایه دهد و مانع ناکارآمدشدن تشکل آنها شود. جامعه معلولین ۱۸ شعبه در شهرستان‌ها و حدود ۶۰ دفتر در کل کشور دارد.

گزارش

جامعه معلولین ایران حدود هزار تا ۱۸۰۰ عضو دارد که عضویت خود را سالانه تمدید می‌کنند. بعضی معلولان هم با کم‌شدن خدمات و نبود امکانات، دیگر عضویت خود را تمدید نکرده‌اند.

مدیر موسسه می‌گوید سه‌سال است که هیچ پولی نگرفته‌اند. به گفته شهیدی «روسای مختلفی که سر کار می‌آیند سیاست‌های مختلفی دارند و در این سه سال هیچ کمکی به ما نشده است.»